

Камандзір паэтычнай роты

Творца, які нягледзячы на цяжкія жыццёвыя выпрабаванні, валодае невычэрпным пачуццём аптымізму, а яшчэ — добры сябар і настаўнік, надзвычай светлы чалавек, заўсёды малады ў душы — усё гэта пра Міколу Аўрамчыка. Патрыярху беларускай літаратуры, паэту, прэзіду, перакладчыку, літаратурнаму рэдактару 14 студзеня споўнілася 95 гадоў. «Сваёй дарогай заповітай...» — так называлася імпрэза, прымеркаваная да юбілею пісьменніка, якая прайшла ў Цэнтральнай навуковай бібліятэцы імя Якуба Коласа НАН Беларусі. Мерапрыемства арганізавана сумесна з Дзяржаўным музеем гісторыі беларускай літаратуры.

У адной зале сабраліся прадстаўнікі творчай інтэлігенцыі краіны, калегі-пісьменнікі, сябры Міколы Якаўлевіча: Васіль Зуёнак, Васіль Жуковіч, Казімір Камейша, Генрых Далідовіч, Анатоль Вярцінскі, Анатоль Бутэвіч, Раіса Баравікова, Вера Буланда і многія іншыя.

Нядзіўна, бо ў свой час праз сэрца юбіляра прайшлі сотні тысяч вершаваных радкоў некалькіх пакаленняў беларускіх літаратараў. Мікола Якаўлевіч працаваў у часопісе «Маладосці» на пасадзе рэдактара аддзела паэзіі ажно 27 гадоў — з 1953-га па 1980-ы. Цяжка нават уявіць, колькі рукапісаў ён прачытаў. Уважліва, добразычліва, спагадліва. Недарабіў пры гэтым шмат свайго, вынашанага ў душы, бо імкнуўся спрыяць станаўленню маладых творцаў.

Звяртаючыся да прысутных, юбіляр адзначыў, што, на жаль,

Мікола Аўрамчык са скульптарам Іванам Міско.

амаль страціў зрок, але вельмі рады пачуць знаёмыя галасы:

— Мне вельмі пашчасціла ў жыцці пасля вайны, калі я працаваў у «Маладосці». Да мяне прыходзілі паэты-пачаткоўцы — ды якія! Усіх цяпер нават не пералічу, але добра памятаю. Цікава, што многія з іх праз пяць — дзесяць гадоў сталі маімі кіраўнікамі ў рэдакцыі, але нашыя адносіны не змяніліся. Ад іх вершаў і аповядаванняў я быў і застаюся ў захапленні!

Творчымі настаўнікамі самога Міколы Аўрамчыка былі Аркадзь Куляшоў, Кузьма Чорны, Пімен Панчанка, Максім Танк, а на літаратурную дзейнасць благаславілі Якуб Колас і Янка Купала. Мікола

іх як на жывых класікаў, слухалі і захапляліся паэтычным і прэзічным словам. Праз некаторы час мы сутыкнуліся з Міколам Якаўлевічам — разам працавалі ў «Маладосці». Ён ставіўся да мяне як да паэта, а не начальніка. Літаратурная школа ў яго была выдатная, але трэба ўгадаць і ваенныя выпрабаванні, якія ён прайшоў! Баі на франтах Вялікай Айчыннай, палон, падземеллі каменнавугольных шахтаў у Руры, а пасля ў Данбасе.

Васіль Зуёнак угадаў паэтычныя падарожжы з Міколам Якаўлевічам па розных кутках Беларусі, а віншаванне сваё прадставіў ў выглядзе верша-прывітання пад назвай

Выстаўка твораў Міколы Аўрамчыка.

«Спрэчка», што сімвалізуе творчыя пошукі паэта.

Не застаўся ўбакі і паэт Казімір Камейша:

— Калі выстраіць у адзін радок усіх, каго падтрымаў і выправіў у шырокую паэтычную дарогу Мікола Аўрамчык, атрымаўся б магутная рота! На жаль, многіх яго вучняў ужо няма на

свеце, але ўсе, хто яшчэ працуе ў літаратуры, памятаюць дарагога настаўніка. Я пазнаёміўся з Міколам Якаўлевічам больш як паўсотню гадоў таму, у 1960-я. Памятаю, як мы, студэнты-першакурснікі, адважыліся пайсці ў рэдакцыю «Маладосці». Доўга тапталіся каля дзвярэй, пакуль не выйшаў Мікола Якаўлевіч і не правёў нас у пакой, здагадаўшыся па тварах, што прынеслі вершы. Адчуваю і цяпер, нібы гэта было ўчора, як з хваляваннем даставаў з кішэні староначкі з вучнёўскіх спыткаў... Мікола Якаўлевіч пабацькоўску слухаў, рабіў заўвагі. Я тады пісаў надта доўгімі радкамі. Ён прачытаў мае вершы і сказаў: «Ну гэта, хлопец, у цябе пройдзе». Так яно і адбылося...

Павіншавалі юбіляра цёплымі словамі, пажадалі здароўя і творчых сіл дырэктар Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры Лідзія Макаравіч і дырэктар Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа Зінаіда Камароўская.

Да вечарыны супрацоўнікі бібліятэкі падрыхтавалі кніжную выстаўку твораў пісьменніка і прэзентацыю слайдаў з архіўнымі фотаздымкамі, дзе творца побач з роднымі і калегамі.

Арыст і рэжысёр Беларускага радыё Алег Вінярскі зачытаў урыўкі з твораў Міколы Якаўлевіча.

У якасці музычнага падарунка прагучалі песні на словы Яўгеніі Янішчыц у выкананні спявачкі Надзеі Бронскай і гітарыста Сяргея Міклашэўскага — «Ты пакліч мяне, пазаві» і «Лісток». Прысутныя пачулі таксама кампазіцыю «Завушніцы» на словы Максіма Танка і музыку Уладзіміра Мулявіна.

Марыя ВОЙЦІК